

Vraag	Antwoord	Scores

Opgave 4

16 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Een antwoord waaruit blijkt dat het geld voor de AOW-uitkeringen voor de babyboomers opgebracht moet worden door de actieven in de periode 2010 en verder, en dat voor deze laatste generatie hetzelfde geldt als zij straks met pensioen gaat.
- Een antwoord waaruit blijkt dat de financiering van de AOW-uitkeringen niet via een kapitaaldeckingsstelsel plaatsvindt, hetgeen betekent dat er dus géén sprake kan zijn van een soort spaartegoed ('kist met geld').

17 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Door de verhoging van de AOW-leeftijd kan het beroep op AOW-uitkeringen afnemen en blijven oudere werknemers langer meebetalen aan de AOW, hetgeen betekent dat de lasten minder eenzijdig bij een jongere / werkende generatie worden neergelegd.
- Door de verhoging van de AOW-leeftijd gaan ouderen langer doorwerken (dan tot 65 jaar) en kunnen ze meer (bedrijfs)pensioen opbouwen, waardoor het beroep op de AOW beperkter kan blijven en de jongere / werkende generaties minder AOW-premie hoeven af te dragen.

18 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Als de deelname aan betaalde arbeid toeneemt, stijgt het aantal werkenden, hetgeen kan leiden tot meer belastinginkomsten waardoor het overheidstekort kan afnemen.

19 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken

- dat welvaartsvaste uitkeringen meestijgen met de cao-lonen, terwijl waarde vaste uitkeringen alleen meestijgen met de inflatie
- hetgeen betekent dat (in tijden van reële loonstijgingen) de waarde vaste uitkeringen minder hard stijgen dan de welvaartsvaste uitkeringen, hetgeen de stijging van de overheidsuitgaven afremt

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
20	maximumscore 2 Een voorbeeld van een juiste reactie van mevrouw Jongerius is: Een reactie waarin zij er op wijst dat verhoging van de AOW-leeftijd niet mogelijk is bij mensen met zware beroepen, omdat zij nu al vaak niet in staat zijn door te werken tot 65 jaar. Mede daarom is de arbeidsdeelname van mensen van 55 jaar en ouder relatief laag. Dit heeft weer nadelige gevolgen voor het overheidstekort, omdat de belastingopbrengsten lager zijn en de uitgaven voor gezondheidszorg mogelijk hoger worden.	
	• Voor het juist verwerken van twee verbanden uit bron 9	1
	• Voor een juiste redenering tegen de verhoging	1
21	maximumscore 3 Een voorbeeld van een juiste reactie van de heer Wientjes is: Een reactie waarin hij er op wijst dat een verhoging van de AOW-leeftijd kan bijdragen aan een verbetering van de internationale concurrentiepositie van Nederland(se bedrijven). Verhoging van de AOW-leeftijd leidt tot meer arbeidsdeelname van ouderen, dus minder krapte op de arbeidsmarkt en verlaging van de pensioenlasten door meer arbeidsjaren, waardoor de loonkosten relatief lager worden (hetgeen bijdraagt aan een beperking van de stijging van de uitvoerprijzen).	
	• Voor het juist verwerken van twee verbanden uit bron 9	1
	• Voor een juiste redenering vóór de verhoging	2